

דו"ח מנהלת לסוף שנת 2023

חברים יקרים,

שנת 2023 הייתה טובה עבורנו עד מתקפת הטרור האימה והנוראה של ה-7 באוקטובר. ליבנו ותפילותינו עם החיילים, עם החטופים ועם המשפחות שאיבדו את כל עולמן באותה שבת שחורה, ומאז - במלחמה.

אני מתכבדת לשתף אתכם בעיקרי פועלנו השנה.

אלפי משפחות מהדרום ומשאר חלקי הארץ עזבו את בתיהן ומצאו מקלט בקיבוצי עמק יזרעאל. על כן, ומתוך מחויבות חברתית וקהילתית עמוקה - פתחנו מיד את שערינו. מאז אנו פועלים על בסיס יומיומי, במטרה להקל במעט מסבלם של המפונים. ניסיונו הרב בפעילות מודרכת עם נוער בסיכון וחינוך מיוחד, אפשרו לנו להעמיד באופן מיידי תכניות מותאמות: מסדנאות יצירה רב-גילאיות ועד לסדנאות נשימה, ציור ותנועה להשקטת הרעש בתודעה, בליווי צוות מקצועי מיוחד, המיומן בטיפול באמנות. לגיל הרך העמדנו פינות שקטות עם משחקי קופסה וספרים, בהן מדי יום התקיימה שעת סיפור חווייתית עם גננת מנוסה. אמנים מקצועיים מכל הארץ, יחד עם האמנים המציגים בתערוכות כעת, הגיעו וממשיכים להגיע למוזיאון ולהיפגש עם הילדים, בני הנוער וההורים. זהו כוחה המרפא של האמנות.

התפקיד המוביל של המשכן בשדה האמנות הישראלי בא לידי ביטוי בתמיכתנו האיתנה באמנים, בפרט בתקופות קשות. הצלחנו, בזמן שיא, לפתוח סדרת תערוכות חדשה, המגיבה למציאות הנוכחית ותומכת באמנים מעוטף עזה. בדצמבר השקנו את התערוכה **הרן כסלו | חרדת קיבוץ** ואת הצבת החוץ **אריאל רייכמן | I AM SAFE (NOT)**, שתיהן באוצרות של אבי לובין, האוצר הראשי החדש של המוזיאון. הרן, תושב קיבוץ בארי, היה בשבת השחורה כלאו בממד עם משפחתו במשך 17 שעות, כשהמחבלים מחוץ לדלתו. התערוכה כוללת את ציוריו ששרדו את הטבח, ומציגים באופן סוער וגועש - חומרית ורעיונית, את נוף בארי ואת החרדה והסכנה שבעבעו מתחת לפני השטח. עבודתו של אריאל רייכמן, שנעשתה במיוחד עבורנו בתמיכת מכון גתה, מציבה בפנינו שאלה אישית ופוליטית. הציבור מוזמן להיות חלק מהמהלך האמנותי, ובאמצעות לחיצה על תשובה באמצעות כפתור מקוון (, להאיר באור ניאון את אחד משני הטקסטים: אני בטוח / אני לא בטוח. התבוננות הפנימית וההודאה בפני עצמי בשאלה מורכבת זו – מטלטלת. העבודה מוצגת במקביל תצוגת קבע בשני מוזיאונים נוספים בגרמניה. התשובות אצלנו, משפיעות גם שם ומשנות אותן בהתאם. אני מזמינה אתכם לנסות.

בחודש האחרון אנחנו חוזרים אט אט לשגרת פעילות. הצבע מתחיל לחזור לפנים עם קבוצות אוהבי אמנות ובתי ספר וגני ילדים מאזורנו. יחד עם משפחות המפונים אנו מבססים במשכן קהילה חדשה ותומכת, הבוראת מציאות טובה יותר. התערוכות שנפתחו בספטמבר קיבלו באחת פרשנות חדשה ומצמררת. צבי לחמן: **פנים אל פנים** | אוצר: ניב שפירא; חיה גרץ-רן: **אל תלכי רחוק מדי – עבודות 1980-2022** | אוצר: שרון תובל; זהר טל ענבר: **בזיליקה קיבוצית** | אוצרת: עינת סיני פסטרנק. לצדן, נפתחה השנה תערוכת יודאיקה שרבים מאוצרות המשכן נחשפו בה: **מבט מקודש** | אוצרת דבורה ליס. אמני התערוכות נרתמו בכל לב למאמצינו החברתיים, והם נוכחים מדי שבת במוזיאון, פוגשים את קהל המבקרים ומעשירים את חוויית הביקור. תודה מיוחדת לצביקה לחמן שמקיים באמצע השבוע סדנאות פיסול ורישום לילדים ובני נוער מקרב המפונים וקהילת הקיבוצים. זכינו במקבץ תערוכות מצוין ובאמנים שהם משכמם ומעלה.

שנת 2024 תהיה מאתגרת, והביטחון של כולנו – האישי, הקהילתי, הלאומי, החברתי – לוט בערפל. בזהירות המתבקשת, אך מבלי לאבד מהאופטימיות ומחדוות היצירה, אנו נערכים בהתאם. עם זאת, לא ניתן לסכם שנה ולפתוח אחת חדשה, מבלי להתייחס לתקופה המדהימה שחווינו בשלושת הרבעונים הראשונים של 2023 עם התערוכה שזכתה בתואר תערוכת השנה, **רוח האדם, רוח המקום – אמני משפחת אבו-שקרה בעין חרוד**. חמש תערוכות יחיד של חמישה בני משפחה אחת מאום אל-פאחם שאצרו ד"ר גליה בר אור וד"ר חוסני אלח'טיב שחאדה. התערוכה, שנפתחה בברכת נשיא המדינה, הרחיבה מאד את מנעד הקהלים ושברה שיאי מבקרים. במסגרת תערוכה פורצת דרך זו – אמנותית וחברתית – פעלנו לקרב לבבות ולקדם הבנה בין מגזרים שונים בחברה הישראלית: יהודים וערבים, דתיים וחילוניים וזכינו להכרה לאומית ובינלאומית. היה זה רגע בו המוסד המוזיאלי מילא אחר תפקידו בצורה מיטבית: אכסניה לרוח ולריבוי קולות, מרחב מכיל ופלורליסטי המקדם דיאלוג, שיח מכבד, הכרות והעשרה רב-תרבותית.

התוכניות החינוכיות החדשניות שרקמנו סביב התערוכה קידמו מעל 22,000 תלמידים. גולת הכותרת הייתה תכנית מתמשכת, שהפגישה כ-6,000 ילדים ערבים ויהודים שביקשו לבנות גשר לעתיד משותף. קיימנו מעל

100 שיחי גלריה ומפגשי אמנים, והפקנו אירועי תרבות מיוחדים ומרגשים. למדנו עד כמה צמא הציבור הישראלי לקירוב לבבות ועד כמה חשוב ומשפיע תפקידו החברתי והתרבותי של המשכן.

פרויקטים חינוכיים

תכנון המרכז לחדשנות באמנות ע"ש אן ווינר הושק גם הוא השנה, במפגש מרגש עם ידידינו ותומכינו מארה"ב. המרכז שיפתח בסוף הרבעון הראשון של 2024 מחדש בדיסציפלינה הפדגוגית, תחת התמה "ארטיביזם" (Art+Activism) – אמנות משנה מציאות. בתכניותינו נשען על כלי האמנות לחשיבה יוצרת ויצירתית, סקרנות וחשיבה ביקורתית ונפנה לבני נוער בחינוך הבלתי פורמלי ובתנועות נוער, במטרה לעודד למצוא קול עצמאי ולנקוט בפעולה ארטיביסטית בעולמם. אפיק פעילות נוסף בו אנו משקיעים רבות, הוא אוכלוסיות בסיכון ועם צרכים מיוחדים. שיתופי פעולה עם עמותות רווחה, טיפול ושיקום, זימנו לנו השנה מפגשים מרחיבי לב, שהמחישו את חשיבותה של האמנות ככלי להיאחזות בחיים.

מיתוג ושיווק

השנה הגדלנו את מספרי המבקרים במוזיאון, באמצעות התערוכות והתוכן המשלים שיצרנו סביבן. אני גאה מאד גם בחשיפה התקשורתית לה זכינו. בכתבה של עיתון הארץ נכללנו ברשימת 13 המבנים היפים בישראל, כשהמשכן המוזיאון היחיד ברשימה אקסקלוסיבית זו. מאמר נוסף ב"הארץ" קבע כי המשכן הוא אחד משלושת המוזיאונים החשובים בישראל. בנוסף, פורסמה במהדורת יום א' של ה"ניו יורק טיימס" כתבה נרחבת על המשכן ועל תערוכת אבו-שקרה.

תודות

אבקש להודות מקרב לב לידידינו ולתומכינו בארץ ובעולם. בראש ובראשונה לוונדי קנטור, יו"ר אגודת הידידים בארה"ב וללור בראון, יושבת ראש אגודת הידידים בישראל, שנושאות במאמץ רב זכויות, נחוש ומתמשך למעננו, בבניית ובביסוס מעגלי תמיכה מסורים.

תודתנו העמוקה לשותפינו הנאמנים שהפכו זה מכבר לעמודי התווך שלנו, על האמונה בדרך והתמיכה הנדיבה: למייקל סטיינברג מסנט לואיס ולקרן המשפחתית שלו, וכן לקרן ברכה שתמכה בנו השנה בשוטף ובחירום. נודה מאד גם לקרן משפחתית מניו-יורק שמעדיפה להישאר אנונימית.

נבקש לשלוח את הוקרתינו לפול ברגר על תרומתו הנדיבה, ועל כינוס קבוצת תורמים להקמת המרכז לחדשנות באמנות ע"ש האמנית ידית המשכן, אן ווינר. רשימת התורמים לפרויקט חשוב זה ארוכה ומכובדת, נודה במיוחד על תרומתם הנדיבה של טוד מאירס ופגי פרינדיבל, סוזן אייזן, ג'יי מאירס, ויואן ברגמן, כריס מקיבין, ג'ון וג'קלין מאנה ואמברוז וואנג.

הערכה רבה לידידינו המסורים והטובים, שתמיכתם הנרחבת כוללת תרומה כספית ומקצועית: לצילה וג'ורא ירון, וונדי והארי קנטור, לור וקובי בראון, דליה פרשקר, מוניק ודניאל בירנבוים, איימי וקנט גודמן, אילנה ספיצברג, ג'רלדין מנינג, חיה צוקרמן-שפוט, פטריסיה קרבטין, ג'ואן וביל אלפר, שרה ויונתן קליין, שרי וריצ'רד ג'אפה, דייוויד ווינגטין, ננסי ומארק גילברט, הלין ומייקל גולדנברג, פרנסיס גרינבורגר, איימי אסקינד, אמון יריב – גלריית גורדון, ריקור מערכות בע"מ, מירה גרוסברד-ברון, טנור טכנולוגיות בע"מ, אמנדה וייס ותמיר פרוינד, שולי וטל בנד, פרד ואנט קלר, ראובן אלה – קבוצת חברות אלה, דב שיף, מיכל דוד פורר - ניאופארם, אלי ארלוק ומאיה ברודצקי, עמיר מוקדי, שושנה אלמגור, עדנה ואביטל פאסט, קרן ברומלי, יהודית פרידמן, לנוקס השקעות בע"מ, קרן עשור, בשביל האמנות, אילנות של זהב, קרן אוטסט לאמנות עכשווית, ו-CBH.

תודה גדולה על האמון בעשייה ועל התמיכה הנדיבה בקידום המשכן גם ל-BFAMI, קרן עזריאלי, קרן רוגוף, ולשותפינו היקרים בסוכנות היהודית – שותפות 2000 עפולה-גלבוע ופדרציות ניו-הייבן וברקשייר.

לסיום, אבקש להודות מקרב לב לקיבוצי עין חרוד ואיחוד ומאוחד, למועצה האזורית הגלבוע ולמועצה לשימור אתרים על שותפות אמיצה, וכן למשרדי התרבות והחינוך. הוקרה יוצאת מהכלל אקדיש לצוות המשכן המופלא, שעושה לילות כימים להצעיד קדימה את המוזיאון המיוחד שלנו בנועם, בחינוך ובמקצועיות ומסירות אינסופיים.

נודה על הקיים וניחל לימים טובים יותר,

שלכם, אורית